

Laus tibi Christe; et sacerdos utraque manu parumper elevans librum sine cussino aut pulpito, libro ad os deportato, non capite ad librum demisso, osculatur principium evangelii ad locum, quem initio signavit, interea secreto dicens *Per evangelica dicta* etc. Si opus est, invertit paginam, ut habeat principium evangelii, quod legit, et modo osculari debet. Perinde est, sive oratiunculam *Per evangelica dicta* totam dicat ante vel post deosculationem, sive prima verba *Per evangelica dicta* proferat ante deosculationem, et reliqua *deleantur nostra delicta* post eandem; ultimus autem modus præferendus esse videtur (1).

Dum nominatur *Jesus* in evangelio, caput versus librum est inclinandum, et eodem modo versus librum est genuflectendum, si fieri debeat; nisi ss. Sacramentum in altari sit expositum, quando genuflexio infra evangelium, et proinde etiam inclinatio ad ss. nomen Jesu, versus ss. Sacramentum faciendæ sunt (2).

220. *Credo.* Dicto *Per evangelica dicta* etc. et missali cum cussino aut pulpito locato prope corporale, sacerdos manibus ante pectus junctis procedit ad medium altaris: ubi absque prævia capitis inclinatione, stans erectus, alta voce dicit *Credo*, si dicendum sit; elevans et extendens manus, easque ante pectus jungens, dum dicit *Credo in unum* (ut ad *Gloria* dictum est), et caput profunde inclinans dum dicit *Deum*. Deinde capite erecto, junctis ante pectus manibus prosequitur usque ad finem. Caput inclinatur, dum dicit *Jesum Christum* et *Simul adoratur*. Item genuflectit unico genu, manibus hinc inde super altare extra corporale positus, dum dicit *Et incarnatus est*: ita autem lente genuflectit, ut genuflexionem incipiat, dum prædicta verba incipit, et in ipsa genuflexione, quæ tamen sine mora esse debet, absolvat *Et homo factus est*, ac surgens dicat *Crucifixus*. In fine dum dicit *Et vitam venturi* etc. sinistra infra pectus posita,

(1) Merati p. 2, tit. 6, n. 8.

(2) Memoriale rit. pro min. eccl. de coena Dom. c. 2, § 1, n. 21.

dextra se signat a fronte ad pectus, dicens *Et vitam*, et ab humero sinistro ad dextrum, dicens *Venturi sæculi. Amen.* Notanda sunt hic eadem, quæ in fine n. 211 ad *Gloria* dicta sunt. 2º Genuflexio ad *Incarnatus est* corpore et capite erectis, non autem corpore et capite inclinatis facienda est.

Titulus VII.

DE OFFERTORIO ET ALIIS USQUE AD CANONEM.

DE OFFERTORIO ET OBLATIONE HOSTIÆ.

Rub. 1. *Dicto Symbolo, vel si non sit dicendum, post Evangelium Celebrans osculatur Altare in medio, et junctis manibus ante pectus, ibidem a manu sinistra ad dextram (ut dictum est supra) vertit se ad populum, et extendens ac jungens manus dicit Dominus vobiscum; et junctis manibus revertitur per eandem viam ad medium Altaris, ubi extendens et jungens manus, caputque Cruci inclinans dicit Oremus; tum junctis ut prius manibus, dicit Offertorium, et omnia, quæ usque ad finem Missæ in medio Altaris dicenda sunt, dicit ibidem stans versus ad Altare, nisi aliter ordinetur.*

2. *Dicto Offertorio, discooperit Calicem, et ad Cornu Epistolæ sistit, et manu dextra amovet parvam pallam desuper Hostiam, accipit Patenam cum Hostia, et ambabus manibus usque ad pectus eam elevatam tenens, oculis ad Deum elevatis, et statim demissis, dicit, Suscipe sancte Pater, etc.*

3. *Si fuerint alicæ Hostiæ non super Patenam, sed super Corporale, vel in alio Calice, seu vase pro Commu-*

nione populi consecrandæ; Calicem illum, seu vas dextra discooperit, et intentionem suam etiam ad illas offerendas et consecrandas dirigens, dicit ut supra, Suscipe etc. ut in ordine Missæ. Quo dicto, Patenam utraque manu tenens, cum ea facit signum Crucis super Corporale, et deponit Hostiam circa medium anterioris partis Corporalis ante se, et Patenam ad manum dextram aliquantulum subtus Corporale; quam, exterso Calice, ut dicitur, cooperit purificatorio. Si autem adsit vas seu Calix cum aliis Hostiis, ipsum cooperit alia Patena, vel Palla.

221. Offertorium. Dicto symbolo, vel si non sit dicendum, post evangelium sacerdos redux ad medium altaris, osculatur altare in medio, extensis hinc inde manibus extra corporale: tum junctis ante pectus manibus, se vertit ad populum, et alta voce dicit *Dominus vobiscum*, extendens et jungens manus eodem modo, ut n. 212 dictum est: quo dicto, junctis ante pectus manibus revertitur per eandem viam seu versus cornu epistolæ ad medium altaris; ubi, sine inclinatione præmittenda, statim dicit *Oremus*, sub hac voce manus ante pectus extendens, et jungens, simulque caput profunde inclinans: capite erecto, et manibus ante pectus junctis manentibus, alta voce ex missali legit offertorium, manens in medio altaris, sed facie ad librum conversa.

222. Si in missa fiat oblatio fidelium, facienda est dicto offertorio, antequam calix detegatur (1).

In hac oblatione minime adhibenda est patena, ut osculanda præbeatur. neque purificatorium ad patenam tergendam: dedecet enim patenam, quæ manibus laicorum attingi non potest, ipsis præbere osculandam, illam sine ablutione

(1) S. R. C. 26 Jan. 1658, n. 1718-1865; Gavantus p. 2, tit. 7, rub. 5, q; Bissus O, n. 4; Vinitor p. 2, tit. 7, annot. 2; Quarti p. 2, tit. 7, s. 3, d. 1; Cavalieri tom. 5, c. 13, n. 6 et seq.; Dumoulin p. 1, art. 7, n. 3, et p. 2, de off. sacerdot. c. 3, n. 1; Bouvry hoc loco.

prævia in missa statim adhibere, et in eadem licet sordidatam ss. Sacramentum recipere. Sed osculanda præberi potest tabella pacis, crux, aut sacra aliqua imago (1). Si usus seu potius abusus patenam adhibendi ita invaluerit, ut abrogandus timeatur, saltem adhiberi debet patena non consecrata cum manutergio distincto a purificatorio.

Ad hanc oblationem celebrans, dicto offertorio, se vertit ad populum, et stat in suppedaneo in medio altaris, vel si opus sit, ad infimum gradum descendit; pro oblationibus tamen laicorum convenientius se statuit in medio plani ad ingressum presbyterii. Ecclesiam autem circumire nequit ad recipiendas oblationes. Celebrans quidquam dicere non debet; interea autem cantari potest offertorium, et si opus est, etiam cum repetitione et pausa (2).

Not. 1° in his oblationibus, exclusis affectu avaritiæ, importunitate precum et aliis hujusmodi vitiis, nihil reprehensibile esse, cum sint monumenta et imitationes antiqui ritus, et insuper in pias causas dentur, nempe in sustentationem ministrorum, fabricæ, confraternitatum aut aliorum juxta usum loci (3). Unde parochus has oblationes abrogare aut negligere nequit, nisi gravis causa suadeat, sed tamen nec etiam facile inducere potest, tum ne oblocutionibus et avaritiæ suspicioni causam præbeat, tum quia usum oblationum in missis, nostris temporibus non habet Ecclesia Romana, nisi in consecrationibus Episcoporum, benedictionibus Abbatum, ordinationibus et similibus (4).

223. Discooperitio calicis. Sacerdos, dicto offertorio, accipit utraque manu velum calicis ad ejus extremitates anteriores, vel posteriores ut usus hic habet, illud de calice tollit, et retrahit extra corporale versus cornu epistolæ,

(1) Bauldry p. 3, c. 11, art. 7, n. 10; Merati p. 2, tit. 7, n. 21; Vinitor p. 4, tit. 2, annot. 39; Cavalieri tom. 5, c. 13, n. 14; De Conny liv. 2, art. 22.

(2) Cavalieri locis cit.

(3) Vid. Quarti p. 2, tit. 7, sect. 3, dub. 1.

(4) S. R. C. 31 Jul. 1665, n. 2198-2345, 18.

ibique ministro tradit plicandum, vel ipsemet plicat, ita ut pars exterior sola appareat, et ita plicatum collocat ad cornu epistolæ, prope sed extra corporale. Tum manu sinistra super altare extra corporale posita, dextra accipit calicem ad nodum, eumque ad cornu epistolæ sistit extra corporale ante velum : deinde dextra pallam de calice tollit inter pollicem et reliquos digitos, eamque contra tabellam versus cornu epistolæ vel super velum calicis ponit.

224. *Oblatio hostiæ.* Sacerdos post depositam pallam, sinistram super altari positam retinens, accipit de calice patenam cum hostia inter pollicem et digitos dextræ manus, eamque perductam ad medium altaris ante pectus suum, accipit etiam sinistra, sic quidem, ut patenam teneat circa circumferentiam respicientem ipsum celebrantem, extensis pollicibus utriusque manus, et circa circumferentiam altare respicientem extensis utriusque manus indicibus et mediis digitis, junctis infra patenam manibus ab extremitate annularium et parvorum digitorum usque ad pulsum. Sic autem patenam sustinens ante pectus, non altius nec inferius, oculos ad crucem elevat, interim secreto dicens *Suscipe sancte Pater*; oculos autem statim demittens, et patenam eodem modo elevatam tenens, orationem secreto prosequitur usque ad finem, eandem in tabella legendo. Finita totaliter oratione, facit signum crucis cum patena super corporale : demittens scilicet patenam ad distantiam quatuor digitorum a corporali, eamque tenens utroque pollice ad anteriorem illius circumferentiam, et utroque indice ad circumferentiam posteriorem, utrique indici aliis utriusque manus digitis conjunctis et extensis; format crucem super anteriorem et mediam corporalis plicaturam, in qua hostia ponenda est, non per quatuor puncta sed per duas rectas et bene distinctas lineas; ducendo cum patena primam lineam a media corporalis plicatura versus celebrantem in longitudine plicaturæ; et patenam reducendo in medium lineæ factæ, alteram transversam, quæ primam secat in medio, in eadem longitudine faciendo a parte cornu evangelii versus cornu epistolæ. Signo crucis cum patena facto eandem eodem modo ac sub

signo crucis retinens, ejus partem posteriorem, quæ altare respicit, parum deprimit, et ex ea demittit hostiam super altare in medium mediæ plicaturæ anterioris partis corporalis; et sinistra super altare extra corporale posita, dextra ponit patenam ad cornu epistolæ aliquantulum subtus corporale, sic ut media pars patenæ corporali tegatur; scilicet subtus partem lateralem mediæ plicaturæ corporalis, ne palma in depositione manus super patenam quiescat.

Not. sacerdotem legentem *Suscipe sancte Pater*, non infra patenam et inter brachia, sed super patenam respicere in tabellam.

225. Hostias minores consecrandas pro communione populi, si ponantur super patenam, sacerdos cum patena elevat et offert; facto signo crucis cum patena, dextra deponit prius hostiam majorem in locum consuetum, et tunc deprimens partem posteriorem patenæ, hostias minores demittit in corporale inter hostiam majorem et calicem, vel si altare non satis latum sit, ad latus majoris hostiæ versus cornu evangelii. Si hostiæ consecrandæ ponantur super corporale vel in alio calice aut pyxide, non sunt elevandæ in oblatione, sed sacerdos tantum suam intentionem ad illas offerendas et consecrandas, actualiter vel virtualiter dirigere debet : pyxidem tamen aut calicem, antequam patenam accipiat, dextra discooperire debet, et oblatione facta, proprio cooperulo iterum cooperire, antequam e medio altaris discedat, remoto autem velo, quo pyxis alias cooperitur, sicut calix in altari etiam discooperitus existit.

OBLATIO CALICIS.

Rub. 4. *Deinde in cornu Epistolæ accipit Calicem, Purificatorio extergit, et sinistra tenens illius nodum, accipit ampullam vini de manu ministri (qui osculatur ipsam ampullam, non autem manum Celebrantis) et ponit vinum in Calicem. Deinde eodem modo tenens*

Calicem, producit signum Crucis super ampullam aquæ, et dicit, Deus, qui humanæ substantiæ, et infundens parum aquæ in Calice, prosequitur, Da nobis per hujus aquæ et vini mysterium etc. Si vero celebrat pro Defunctis, non facit signum Crucis super aquam, sed imponit absque benedictione, dicens orationem, ut supra.

5. *Imposita aqua in Calice, et finita oratione prædicta, accipit manu dextra Calicem discoopertum, et stans ante medium Altaris, ipsum ambabus manibus elevatum tenens, videlicet cum sinistra pedem, cum dextra autem nodum infra cuppam, intentis ad Deum oculis offert dicens, Offerimus tibi Domine, etc. qua Oratione dicta, facit signum Crucis cum Calice super Corporale, et ipsum in medio post Hostiam collocat, et palla cooperit. Deinde junctis manibus etc. (Vid. num. seq.).*

226. Sacerdos post oblationem hostiæ patena sub corporali posita, manibus junctis, caput cruci profunde inclinat (1); et deinde recedit de medio altaris ad cornu epistolæ, ubi stans ante calicem, eundem ad nodum sinistra accipit, eumque, deposito si adsit cochleari parvo super altare, purificatorio extergit: sinistra scilicet calicem ad nodum tenet, parum ab altari elevatum, et versus cornu epistolæ inclinatum; digitis autem dextræ manus extensis et junctis premit medium purificatorii usque ad fundum calicis, et pollice dextro alterutram partem purificatorii pendentis tenet ad exteriorem partem cuppæ calicis; sicque purificatorium undequaque semel aut iterum circumducit per calicem, ut eundem totaliter extergat et purificet. Deinde purificatorium in duas partes æquales plicans, illud ponit juxta rubricas hujus tit. n. 3, super patenam, ut infra dicetur, vel ad arbitrium suum juxta dec. S. R. C. (2) pollice sinistro tenet

(1) Vid. notam. n. 210.

(2) 7 Sept. 1816, n. 4376-4526, 29.

super pedem calicis pendens, ne calicem et mappas altaris per infusionem vini et aquæ commaculet. Tum sinistra cum purificatorio vel sine eo, calicem super altare positum ad nodum tenens, dextra accipit ampullam vini de manu ministri, et effundit vinum in Calicem in ea quantitate, quæ unico haustu sine interruptione facile sumi potest. Deinde ampullam reddit ministro, vel deponit super pelliculam, si hæc super altare collocata fuerit.

227. *Mixtio aquæ.* Ampulla reddita, sinistra eodem modo calicem retinens, absque prævia manuum junctione, dextra facit signum crucis super ampullam aquæ dicens: *Deus, qui humanæ substantiæ etc.*; qua cruce facta, vel immediate ex ampulla infundit parum aquæ in calicem, vel, ut usus communis in his locis habet, accipit cochlear parvum (1), ne nimium aquæ admisceatur vino, et accepta aqua cum cochleari, parum infundit in calicem: si quid aquæ in cochleari supersit, eam in ampullam refundit. Deinde purificatorio cochlear extergit, illudque prope corporale vel juxta velum calicis reponit. Orationem *Deus, qui humanæ substantiæ*, post benedictionem aquæ prosequitur, ita ut aquam in calicem fundens, dicat: *Da nobis per hujus aquæ et vini mysterium*, et consequenter eam absolvat. Dum dicit *Jesus Christus*, caput versus crucem profunde inclinat.

228. *Extersio guttarum.* Dum sacerdos orationem prædictam post infusionem aquæ prosequitur, interim purificatorio abstergit guttas vini et aquæ, si in cuppa exteriori calicis dispersæ appareant; et si intra cuppam calicis, ut sæpius accidit, guttæ dispersæ sint, tunc vel circumacto vino easdem conjungit cum vino in fundo calicis, vel ut magis congruit, et summopere laudabile est (2), easdem purificatorio abstergit, scilicet indicem dextrum involvendo puri-

(1) Usus parvi cochlearis præscribit Cæremoniale s. Rom. Ecclesiæ in solemnī missa papali lib. 2, tit. 2, cap. 15, eumque non esse prohibitum declaravit S. R. C. 6 Feb. 1858, n. 5256, 4.

(2) S. R. C. 7 Sept. 1816, n. 4376-4526, 28.

ficatorio, eumque intra calicem undequaque circumducendo; si guttæ dispersæ non appareant, hæc tamen extersio ad majorem cautelam semper adhiberi potest, licet non debeat. Deinde ponit purificatorium in duas æquales partes plicatum super illam partem patenæ, quæ corporali non est cooperta, nisi post extersionem calicis ibidem positum fuerit, ut supra dictum est: purificatorium autem ita ponit, ut attingat corporale, patenam cooperiat, ejusque extremitates altare et non celebrantem respiciant.

Not. ante infusionem vini in calicem, communiter observari, ut per odoratum experimentum capiatur, an sit vinum: quæ cautela, etsi non necessaria, neque præscripta, certo tamen est consulenda: visus enim sæpe fallit, et prudentissimi ministri quandoque errant, aquam in ampullam vini infundendo, aut unam ampullam pro alia porrigendo.

229. Oblatio Calicis. Aquæ mixtione facta, extersis guttis, et purificatorio deposito, sacerdos calicem discooperatum in cornu epistolæ, sed prope corporale relinquens, manibus ante pectus junctis, ad medium altaris accedit, et ibidem statim capite cruce profunde inclinato (1), ponit sinistram super altare extra corporale, et dextra calicem ad nodum accipit, quem allatum ad medium altaris accipit etiam sinistra ad ejus pedem, ita ut pollex sit supra pedem et alii digiti infra eundem: calicem ita ambabus manibus tenens, eundem linea recta supra locum, ubi deinde deponendus est, elevat usque ad faciem, ita ut cuppa calicis non excedat oculos, neque sit infra os aut mentum celebrantis: calicem sic elevatum tenens, etiam elevat oculos ad crucem, et secreto ac memoriter recitat *Offerimus tibi Domine* etc. toto tempore hujus orationis calicem elevatum et oculos ad crucem intentos tenens. Oratione totaliter finita, sed non prius, demittit oculos et calicem ad distantiam quatuor circiter digitorum ab altari, ubi facit signum crucis cum calice super mediam corporalis plicaturam, in qua calix ponendus.

(1) Vid. not. n. 210.

est: scilicet calicem utraque manu et eodem modo, ac sub oblatione tenens, ducit priorem lineam rectam a posteriori parte mediæ plicaturæ versus hostiam, sed non super eam; tum reducens calicem in medium mediæ plicaturæ, ducit a cornu evangelii ad cornu epistolæ lineam transversam æque longam, quæ priorem secat in medio. Facto signo crucis, collocat calicem in medium mediæ plicaturæ corporalis, si scilicet corporale ordinariæ sit magnitudinis; si autem minoris aut majoris sit magnitudinis, propius ad hostiam aut longius ab ea collocari potest. Calix ab hostia consecranda per spatium alterius magnæ hostiæ distare debet. Calice deposito, dextra accipit pallam inter pollicem et alios digitos, et eadem calicem cooperit, sinistra interim posita super altare extra corporale, vel melius super pedem calicis, ne eundem etiam nolens evertat: quæ cautela, etsi non præscripta, semper tamen observanda consulitur, sive calix cooperiatur, sive discooperiatur, præsertim post consecrationem.

230. Qualis et quanta aqua vino admisceri debet?

R. Vera et naturalis, clara et munda, ac modicissima sed sensibilis.

Sic juxta Rubricas *parum aquæ*, et juxta Concilium Florentinum *aqua modicissima admisceri debet*: ita ut in quacumque parva quantitate adhibita, etiam una aut altera gutta sufficiat: magna autem aquæ quantitas respective ad quantitatem vini sumi nequeat: nam eo etiam supposito, per tertiam aquæ partem substantiam vini non corrumpi aut desinere, et proinde valide consecrari; tertia tamen aut etiam quarta et quinta pars aquæ respective ad aliam partem vini, modicissima dici nequit; adeoque juxta Concilium Florentinum assumi non potest. Dicendum tamen est, illud *parum* aut *modicissimum* ita stricte accipiendum non esse in tam minima quantitate, quam sumi possit, quia aquam semper in minima quantitate accipere, impossibile esset; sed aliquam habere latitudinem, ita ut, licet una aut altera

gutta sufficiat, inquietari tamen non debeat, qui quid plus acceperit (1).

DE ORATIONIBUS IN SPIRITU HUMILITATIS, ET VENI
SANCTIFICATOR, ATQUE DE LOTIONE MANUUM.

Rub. *Deinde junctis manibus super Altare positis, aliquantulum inclinatus, dicit secreto, In spiritu humilitatis, etc. Postea erectus, elevans oculos, manusque expandens, et statim jungens ante pectus (quod semper facit, quando aliquid est benedicturus) dicit, Veni Sanctificator, etc. Cum dicit, et benedic, signat manu dextra communiter super Hostiam et Calicem, sinistra posita super Altare.*

6. *Tum junctis ante pectus manibus, accedit ad cornu Epistolæ, ubi stans, ministro aquam fundente, lavat manus, id est, extremitates digitorum pollicis et indicis, dicens Psalmum, Lavabo inter innocentes, cum Gloria Patri etc. qui versus Gloria Patri, prætermittitur in Missis Defunctorum, et in Missis de Tempore a Dominica de Passione usque ad Sabbatum Sanctum exclusive.*

7. *Celebrans, lotis manibus, eas tergit, et illis ante pectus junctis, revertitur ad medium Altaris (Vid. num. seq.).*

231. *In spiritu humilitatis etc.* Sacerdos, cum calicem post oblationem cooperuerit, manibus junctis et super altare positus (2), corpore mediocriter inclinato (3), dicit secreto totam orationem *In spiritu humilitatis.*

232. *Veni sanctificator.* Oratione *In spiritu humili-*

(1) Vid. Merati p. 3, tit. 4, n. 6; Quarti p. 2, tit. 7, sect. 2, dub. 6; Cavalieri tom. 5, c. 13, n. 18.

(2) Vid. n. 137.

(3) Vid. n. 121.

tatis, totaliter finita, sacerdos erectus, oculos elevat ad crucem, et simul manus expandit, elevatque usque ad humeros, cum oculorum autem demissione manus statim jungit ante pectus interea dicens: Veni sanctificator, omnipotens æterne Deus: ita ut incipiat dicere Veni cum oculorum elevatione et manuum expansione, et absolvat æterne Deus cum oculorum demissione et manuum junctione (1). Ad vocem Deus non inclinat caput. Tum sinistra super altare extra corporale posita, dicens et benedic, dextra facit signum crucis super hostiam et calicem communiter: quo facto, manibus iterum ante pectus junctis, absolvit orationem. Quomodo calix et hostia sint signanda, vid. n. 131 et 133.

233. *Lotio manuum.* Dicta oratione *Veni sanctificator,* sacerdos junctis manibus, caput cruci profunde inclinat (2); deinde accedit ad cornu epistolæ junctis manentibus manibus, ubi stans, latus sinistrum, sicut in accessu, ad altare conversum habens, ministro aquam fundente, lavat extremitates pollicis et indicis utriusque manus; cum lotionem manuum, sed non prius, secreto incipiens psalmum *Lavabo,* eumque infra lotionem et tersionem prosequens: sub infusione aquæ tenet indices et pollices utriusque manus sibi junctos seu potius dextros super sinistros positos, extensis aliis digitis, et manibus a se invicem separatis, ut aqua tangat pollicis et indicis extremitates, quæ tantum lavandæ sunt. Lotis manibus, sacerdos manutergio easdem tergit et exsiccet, ac faciem convertit ad parietem altaris, ut psalmum ex tabella ibidem posita prosequatur. Manibus tervis, et deinde ante pectus junctis, recitat psalmum usque ad finem in cornu epistolæ: dum dicit *Gloria Patri,* faciem sine motu pedum convertit ad crucem altaris, et eidem caput profunde inclinat usque ad *Spiritui Sancto* inclusive: facie reversa ad altaris parietem, prosequitur *Sicut erat* etc. quo dicto revertitur ad medium altaris. Juxta quosdam versus *Gloria Patri* aut saltem *Sicut erat* dici

(1) Vid. n. 140.

(2) Vid. not. n. 210.

potest eundo ad medium altaris : sed versus *Gloria Patri* melius ad cornu epistolæ legitur, quia eundo inclinatio capitis versus crucem recte exhiberi non potest; versus autem *Sicut erat* dici potest vel in cornu epistolæ facie reversa ad parietem altaris, ut supra dictum est, vel si magis placeat, eundo ad medium altaris, modo in ipso accessu ad medium altaris totaliter sit finitus, cum sacerdos ibi statim dicere debeat *Suscipe sancta Trinitas* (1).

Manutergium ad digitos tergendos juxta rubricas gen. tit. XX, cum ampullis in fenestella seu parva mensa præparandum est. Non igitur convenit, ut ad cornu altaris affixum maneat. An autem ad manuum lotionem super cornu altaris a ministro poni queat, an cum ampulla aquæ afferri debeat, non conveniunt auctores : præferendum tamen videtur, manutergium a ministro sinistra manu sub pelvicula ferri vel potius super brachium sinistrum aptari, et ita cum ampulla afferri et reportari (2).

DE ORATIONE SUSCIPE SANCTA TRINITAS, ORATE FRATRES
ET ORATIONIBUS SECRETIS.

Rub. 7. *Celebrans lotis manibus, eas tergit, et illis ante pectus junctis, revertitur ad medium Altaris, ubi stans, oculosque ad Deum elevans, et statim demittens, manibus junctis super Altare, aliquantulum inclinatus dicit secreto Orationem, Suscipe sancta Trinitas etc. Qua dicta, manibus hinc inde extensis, et super Altare positus, osculatur illud in medio : tum junctis manibus ante pectus, demissisque oculis ad terram, a sinistra manu ad dextram vertit se ad populum, et versus eum extendens et jungens manus, dicit voce aliquantulum elata Orate fratres, et secreto prosequens, ut meum ac vestrum Sacri-*

(1) Vid. Merati p. 2, tit. 7, n. 26, et Cavalieri t. 5, c. 13, n. 43.

(2) Merati p. 2, tit. 7, n. 3 et 14.

ficiam, etc. *perficit circulum, revertens, junctis manibus ante pectus, a manu dextra ad medium Altaris. Et responso a ministro, vel a circumstantibus, Suscipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis, etc. (alioquin per se ipsum dicens, sacrificium de manibus meis) ipse Celebrans submissa voce dicit, Amen; et manibus ante pectus extensis, ut fit ad Orationem, stans in medio Altaris versus librum, dicit absolute sine Oremus, et sine alia interpolatione Orationem, vel Orationes secretas. Cum dicit Per Dominum, jungit manus : cum dicit Jesum Christum, caput inclinat : quod facit in prima Oratione, et in ultima, si plures sint dicendæ.*

234. *Suscipe sancta Trinitas* (1). Sacerdos a cornu epistolæ ad medium altaris reversus sine capitis inclinatione cruci facienda, quia se statim inclinare debet. ibique stans manibus junctis, oculos ad crucem elevat et statim demittit, manibusque junctis super altare positus, corpore mediocriter inclinato, secreto dicit totam orationem. *Suscipe sancta Trinitas*. Non magis inclinatur caput ad nomina Mariæ et sanctorum, quia est inclinatus. Dubitatur, an hæc oratio cum oculorum elevatione, vel tantum post corporis inclinationem incipienda sit : vox *inclinatus* videtur supponere oculorum elevationem et demissionem, ac corporis inclinationem præcessisse, antequam dicatur *Suscipe*; sed dici potest, participia sive præsentis sive præteriti temporis regi a verbo *dicit*, ad quod referuntur, ita ut sensus sit : elevans oculos dicit, demittens dicit, inclinatus dicit seu prosequitur : unde dici non debet, illum contra rubricam agere, qui orationem cum oculorum elevatione incipit; et concludere licet orationem incipi posse vel cum elevatione oculorum, vel post factam corporis inclinationem tantum. Vid. n. 239.

(1) In hac oratione legendum est *in honorem beatæ Mariæ*, et non *in honore*. Missale Rom. edit. typica; S. R. C. 25 Maji 1877, n. 5694, III.